

Informatīvais materiāls sabiedrībai

par rīcību un veicamajiem aizsardzības pasākumiem rūpnieciskās avārijas gadījumā SIA „Latvijas propāna gāze” Rīgas eksporta gāzes uzpildes stacijā, Zilā ielā 20, Rīgā.

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt SIA “Latvijas propāna gāze” Rīgas eksporta gāzes uzpildes stacijas (turpmāk-Stacija) apkārtņē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietoto uzņēmumu darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avāriju gadījumā objektā, kā arī paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Informatīvais materiāls izstrādāts atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 01.03.2016. noteikumu Nr.131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.131) 69. punkta prasībām un šo noteikumu 7. pielikuma prasībām.

Stacija, saskaņā ar MK noteikumu Nr.131 prasībām ir izstrādāts objekta Drošības pārskats, kas iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā un Civilās aizsardzības plāns.

Apliecinām, ka Stacija, piemēro normatīvos aktus par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem, kā arī uzņēmuma atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu par bīstamām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

1. Informācija par SIA „Latvijas propāna gāze ” un tās Staciju

Stacijas (SIA “Latvijas propāna gāze” Rīgas eksporta gāzes uzpildes stacijas) adrese ir Zilā ielā 20, Rīgā, LV –1007.

Atbildīgā persona par civilas aizsardzības plāna un drošības pārskata izstrādi – TED montāžas meistars Gunārs Miezītis (tālr. 20218088), kurš arī sagatavoja šo informāciju.

Stacijas pamatdarbības procesi ir sašķidrinātas naftas gāzes pieņemšana, uzglabāšana un realizācija, tas ir:

- sašķidrinātas naftas gāzes pieņemšana un nosūtīšana pa dzelzceļu;
- sašķidrinātas naftas gāzes uzglabāšana virszemes spiedieniekārtu kompleksā;
- sadzīves sašķidrinātas naftas gāzes balonu uzpildīšana un realizācija;
- autocisternu uzpildīšana un noliešana;
- tankkuģu uzpildīšana un noliešana.

2. Dati par sašķidrināto gāzi un tās bīstamību

Stacijas teritorijā atrodas sekojošas bīstamas ķīmiskās vielas un produkti :

Sašķidrinātas naftas gāzes (turpmāk – gāze):

- propāna-butāna maisījums;
- propāns;

- propilēns;
- butāns;
- izobutāns;
- butilēn- divinila frakcija (BDF);
- butān-butilēna frakcija (BBF).

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.131 1.pielikumu, gāzes atbilst 2.kategorijas sašķidrinātas uzliesmojošas gāzes.

Galvenā gāzes īpatnība ir tā, ka gāzes uzglabājas un transportējas šķidrā stāvoklī, bet tās izmanto gāzveida stāvoklī. Gāzes tvaikiem nav smaržas un krāsas. Lai tvaikiem piešķirtu specifisku smaržu, gāzei pievieno odorantu (speciāla ķīmiski neitrāla viela, kas piešķir gāzes tvaikiem specifisko smaku).

Gāzes bīstamību raksturo:

- 1) ugunsbīstama – tā ir īpaši viegli uzliesmojoša. Gāzes tvaiks smagāks par gaisu un var izplatīties lielā attālumā.
- 2) sprādzienbīstamība – gāzes maisījums ar gaisu var eksplodēt, ja ir ierosinātājavots (dzirkstele u.c.);
- 3) iedarbība uz cilvēka organismu - gāze bīstama acīm, elpošanas ceļiem un rīklei. Ieelpojot izraisa iekaisumu, dedzināšanu, apgrūtinātu elpošanu vai rada sāpīgas zudumu. Smacējoša, narkotiska iedarbība. Gāzes šķidrā fāzē izraisa apsaldējumus.
- 4) kriogēnā iedarbība – izplūstot šķidrajai atdzesētajai gāzei, tā strauji iztvaikos, piesaistot lielu siltuma daudzumu. Cilvēki nonākot kontaktā ar šķidro atdzesēto gāzi var iegūt dažādas pakāpes ķermeņa apdegumus.

3.Iespējamās rūpnieciskās avārijas bīstamība stacijā

Rūpnieciskās avārijas riska avoti objektā ir:

- virszemes spiedieniekārtu kompleksu novietne;
- dzelzceļa cisternu noliešanas estakāde;
- kompresoru-sūkņu iecirknis;
- balonu uzpildīšanas telpa;
- piepildīto balonu glabāšanas noliktava-nojums;
- tankkuģu piestātnes LP-27 un KRS-3;
- autocisternu un automobiļu uzpildes mezgls;
- maģistrālais gāzes vads no piestātnes KRS-3 līdz Stacijai
- tehnoloģiskie cauruļvadi un armatūra.

Veiktie riska aprēķini apliecina, ka hipotētiski vissliktākais riska scenārijs ir ugunslodes ugunsgrēks pie pilna sabrukuma spiedieniekārtas kompleksā ar tilpumi 175 m³, kad 1% letālās zonas rādiuss sasniegs 805 m, bet 100% letālās zonas rādiuss būs 570 m. Ugunslodes pastāvēšanas laiks būs 15 sekundes, ugunslodes diametrs 257 m. Šādi ugunsgrēki parasti izraisa cilvēku bojāeju lielā apgabalā, bet neizraisa citu tehnoloģisko iekārtu sagraušanu.

Gadījumā, ja notiek spiedieniekārtas kompleksa ugunslodes ugunsgrēks, apdraudējuma bīstamo faktoru iedarbības zonā blakus izvietotās ražotnes – SIA „KS Terminal” un tās piestātne KRS-1, SIA „Rīgas Centrālais termināls”, SIA JP Termināls”, GIS „Bolderaja-2”, SIA „Osta Lejasvoleri”, SIA „Vižņi”, kā arī stacijas piestātnei LP -27.

Bīstami ir arī riska scenāriji, kad notiek dzelzceļa cisternas pilnīgs sabrukums, jo praktiska bezvēja apstākļos (1 m/s) sprādzienbīstamo koncentrāciju zona spiedieniekārtas kompleksa sabrukuma gadījumā var sasniegt 805 m rādiusu, bet dzelzceļa cisternas ($V = 84\text{m}^3$) sabrukuma gadījumā var sasniegt 602 m rādiusu. Bīstama ir noplūde tankkuģa uzpildes un noliešanas procesā, kad sprādzienbīstamo koncentrāciju izplatības zonas bezvēja gadījumā pie 3 min. noplūdes ar 100% uzpildes ražību var sasniegt 565 m rādiusu.

175 m³ spiedieniekārtas kompleksa sprādziena pārspiediena iespējamā ietekme līdz 290 m no negadījuma epicentra (iespējamās sekas – ēku, būvju daļēji bojājumi, apdraudējums cilvēku dzīvībai un veselībai).

Jāņem vērā, ka gāzes noplūdes gadījumos, gāze uzreiz neaizdegas un gāzes – gaisa maisījums var aizdegties no transporta kustības vai saimnieciskās darbības stacijas tuvumā, taču šādu hipotētiski iespējamo avāriju atgadīšanās varbūtības nav augstas, tāpēc var secināt, ka stacijas radītais individuālais risks nepārsniedz dažās Eiropas Savienības valstīs ar likumu noteikto akceptējamo individuālā riska vērtību 10^{-6} .

4. Pārskats par resursiem un neatliekamajiem pasākumiem rūpnieciskās avārijas seku likvidēšanai

Stacijā ar rīkojumu ir izveidota civilās aizsardzības formējums (avārijas – glābšanas vienība). Stacijā ir izstrādāta apziņošanas shēma, lai rūpnieciskās avārijas gadījumā savlaicīgi informētu atbildīgos darbiniekus un iesaistītās institūcijas. Stacijā ir izstrādāts Drošības pārskats, Civilās aizsardzības plāns, Rīcības plāns ugunsgrēka gadījumam un Rīcības plāns sašķidrinātās gāzes noplūdes gadījumam. Šajos dokumentos apkopota informācija par objektu, tā tehnisko drošības līmeni, darba organizāciju, apskatīta tā bīstamība no avāriju riska viedokļa un noteikti operatīvie pasākumi avārijas gadījumos.

Apstiprinām, ka uzņēmumā ir izstrādāta kārtība, kādā saskaņā ar objekta Civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (turpmāk – VUGD) un citiem operatīvajiem dienestiem veic reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas gadījumā. Avārijas vai tās draudu gadījumā Stacijas atbildīgā persona un glābšanas vienība veiks negadījuma ierobežošanu, kontroli un noteiktos pasākumus tās eskalācijas nepieļaušanai. Stacijā ir izveidota trauksmes un apziņošanas sistēma, kā arī nodrošināti nepieciešamie resursi, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai. Tiks atslēgtas iekārtas un tehnoloģiskie procesi, lai nepieļaut negadījuma eskalāciju. Papildus, tiks iedarbināti ugunsaizsardzības sistēmas un iesaistīti citi avārijas pārvaldīšanas resursi.

5. Iedzīvotāju rīcība avārijas gadījumā veicamie aizsardzības pasākumi

Uzmanību! Rūpnieciskās avārijas vai tās draudu gadījumā Stacijā tiks iedarbināta trauksmes sirēna. Dzirdot uzņēmuma teritorijā ieslēgtu trauksmes sirēnu, pievērsiet uzmanību notikušajam uzņēmuma virzienā. Netuvojoties objektam! Rīkojieties atkarībā no situācijas un saskaņā ar zemāk norādītajiem ieteikumiem rīcībai avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Nostrādājot trauksmes sirēnai stacijas teritorijā un/vai sajūtot stipru gāzei specifisko smaku, kas liecina par augstu gāzes koncentrāciju, nepieciešams nekavējoties veikt šādus aizsardzības pasākumus:

- Pārtraukt jebkuru saimniecisko un citu darbību, kuras rezultātā var rasties dzirksteles, nelietot atklātu uguni, atvienot no tīkla visas elektroierīces, izslēgt automobiļu un mehānismu darbojošos dzinējus.
- Steidzīgi dodieties prom no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš pūstu no sāniem).
- Ziņojiet par gāzes noplūdi VUGD pa tālruni „112”, nosaucot atrašanās vietu (adresi), gāzes noplūdes iespējamo vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruna numuru. Ja iespējams, pārliecinieties, vai kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.

Uzturoties telpās veikt aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu gāzes ieplūšanu telpā:

- Aiztaisīt durvis, logus, ventilācijas lūkas, dūmvadus, izlīgt kondicionēšanas un ventilācijas sistēmas.
- noblīvēt spraugas logos, durvīs, ventilācijas lūkās ar ūdenī samērcētu audumu vai citu materiālu.
- Nelietot elektroslēdžus, kā arī citus aizdegšanas avotus.
- Aizsargājiel elpošanas orgānus pret gāzes kaitīgās iedarbības lietot marles-vates apsējus, vairākkārt salocītus dvieļus, audumus vai citus gaisa caurlaidīgus materiālus, samērcējot tos ūdenī elpošanas
- Ja ir apgrūtināta elpošana un nav pieejami minētie elpošanas ceļu aizsardzības materiāli - centieties aizturēt elpu un veikt īsas sekas ieelpas).
- Ieklausīties VUGD, policijas, Nacionālo bruņoto spēku vai SIA „Latvijas propāna gāze” personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildīt tos.
- Sagatavoties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos - evakuācijai līdz ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, pirmās nepieciešamības preces, naudu u.c.
- Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzības dienestu pa tālruni „113” vai „112”.

Izceļoties ugunsgrēkam stacijas teritorijā un/vai sajūtot dūmu smaku vai ieraugot liesmu, kas liecina par ugunsgrēka izcelšanos, nepieciešams nekavējoties veikt šādus pasākumus:

- Ziņot par ugunsgrēku VUGD pa tālruniem „112”, nosaucot atrašanās vietu (adresi), ugunsgrēka iespējamo vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru. Ja iespējams, pārliecinieties, vai kaimiņi zina par ugunsgrēku un prot atbilstoši rīkoties.
- Steidzīgi dodieties prom no bīstamās zonas (un prom no ugunsgrēka vietas).
- Ieklausīties VUGD, policijas, Nacionālo bruņoto spēku vai SIA «Latvijas propāna gāze» personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildīt tos (lai brīdinātu iedzīvotājus par katastrofu vai tās draudiem tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas).
- Sagatavoties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos - evakuācijai līdz ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, pirmās nepieciešamības preces, naudu u.c.
- Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzību pa tālruniem „112” vai „113”.

Avārijas gadījumā ievērot operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības!

Informācija par ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu pieejama VUGD tīmekļvietnē.

Ar Stacijas Drošības pārskatu un Civilās aizsardzības plānu var iepazīties, vēršoties pie stacijas apsardzes darbiniekiem Zilā ielā 20, Rīgā.

Aktualizēja

03.06.2025

G.Miezītis

